

PREDKLADACIA SPRÁVA

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky nelegislatívny materiál s názvom „Návrh opatrení k efektívnemu fungovaniu obchodného registra – nové znenie“ (ďalej len „návrh opatrení“).

Návrh opatrení bol vypracovaný v súlade s úlohami vyplývajúcimi z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2016-2020, ktoré bolo schválené uznesením vlády Slovenskej republiky č. 141 z 13. apríla 2016, z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2020-2024, ktoré bolo schválené uznesením vlády Slovenskej republiky č. 239 z 19. apríla 2020, z Návrhu opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia, ktoré boli schválené uznesením vlády Slovenskej republiky č. 327 z 28. júna 2017 (ďalej len „návrh opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia“), ako aj z Koncepcie ďalších zmien v justícii schválenej na 40. zasadnutí Súdnej rady Slovenskej republiky.

Úlohy z Programových vyhlásení vlády Slovenskej republiky majú priamy dopad na súčasnú právnu úpravu Obchodného registra, ako aj dopad na jeho fungovanie. Ministerstvo sa za účelom plnenia úloh vyplývajúcich z Programových vyhlásení vlády Slovenskej republiky, ako aj za účelom zlepšenia postavenia Slovenskej republiky v hodnoteniach podnikateľského prostredia, zaoberalo okrem iného i možnosťou začlenenia notárov a advokátov ako externých registrátorov do agendy Obchodného registra v nadväznosti na vytvorenie nového informačného systému Obchodného registra.

Za účelom splnenia úloh vyplývajúcich z vyššie uvedených schválených materiálov sa javí ako potrebné prijať opatrenia legislatívno-organizačného a technicko-organizačného charakteru, ktoré sa budú opierať o závery z projektu „Posilňovanie efektívnosti a kvality slovenského súdnictva“.

Vo fáze centralizovaní agendy Obchodného registra je potrebné pokračovať v realizácii súčasných legislatívnych a technických opatrení s cieľom efektívnej opravy neaktuálnych údajov zapísaných v Obchodnom registri a jednoznačnej identifikácii osôb v ňom zapísaných, ktoré zefektívnia proces tzv. čistenia Obchodného registra.

Výsledkom súčasných legislatívnych opatrení na dosiahnutie tohto účelu bolo prijatie zákona č. 390/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorým sa s účinnosťou od 1. októbra 2020 upravil rozsah zapisovaných subjektov, zaviedli sa nové pravidlá pre likvidáciu obchodných spoločností a družstva a došlo aj k precizovaní právnej úpravy dodatočnej likvidácie. Upravil sa osobitný proces zrušenia obchodnej spoločnosti a následný proces výmazu so zabezpečením dostatočnej doby na odstránenie nedostatkov, pre ktorý by obchodná spoločnosť alebo družstvo mohla byť vymazaná z obchodného registra. Taktiež došlo k elektronizácii procesov súvisiacich s registráciou údajov zavedením výlučnej elektronickej podoby podávania návrhov na zápis, zmenu a výmaz údajov z obchodného registra na súd a elektronickej podoby podávania námietok proti odmietnutiu vykonania zápisu údajov do obchodného registra a vedenie zbierky listín v elektronickej forme.

Navrhuje sa taktiež prijatie potrebných legislatívnych úprav spočívajúcich:

- v zmenách zapísaných údajov do obchodného registra,
- vo vytvorení nového informačného systému obchodného registra,
- v realizácii opatrení a úkonov zameraných na zosúladenie správnosti zapísaných údajov o zapisovaných subjektoch s hodnotami referenčných údajov z referenčných registrov,
- v systematickom preskúmaní údajov o zapísaných subjektoch za účelom zistenia, či tieto subjekty spĺňajú zákonom vyžadované podmienky ich zápisu v obchodnom registri.

Navrhuje sa taktiež prijať návrh zákona, ktorý vytvorí právny základ pre zavedenie nových procesov a opatrení, ktoré budú mať výrazný vplyv na efektívnejšie fungovanie obchodného registra. Malo by ísť napríklad o zavedenie identifikátora zapísaného údajaj/ uloženého dokumentu, ktorý umožní sledovať zmeny údajov a zlepšiť formálnu a materiálnu publicitu Obchodného registra. Taktiež sa javí ako potrebné skvalitniť identifikáciu osôb vystupujúcich v určitom postavení pri osobách zapísaných v obchodnom registri, tak aby do obchodného registra neboli zapisované osoby, pri ktorých sú pochybnosti o ich existencii. Požiadavka jednoznačnej identifikácie osôb sa nedotýka iba občanov Slovenskej republiky, ale má aj cezhraničný rozsah. V roku 2019 bola prijatá smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1151 z 20. júna 2019, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2017/1132, pokiaľ ide o používanie digitálnych nástrojov a postupov v rámci práva obchodných spoločností, ktorá bude v transpozičnej lehote zapracovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky.

S cieľom zrýchlenia procesov zverejňovania aktuálnych údajov sa navrhuje nastaviť nový informačný systém tak, aby tok návrhov bolo možné riadiť dynamicky a efektívne. Na zjednodušenie procesov pre začínajúcich podnikateľov by malo byť umožnené vyplniť zakladateľské dokumenty vo formulárovej podobe priamo pri zápise spoločnosti do Obchodného registra. Napokon sa ako potrebné opatrenie javí zapracovanie automatizovaných notifikácií a varovaní v prípade neplnenia zákonom stanovených povinností zapisovaného subjektu v neverejnej časti obchodného registra.

V súvislosti s technickým zabezpečením presunu agendy na optimalizovaný počet registrových súdov bude nutné zabezpečiť materiálno-technické a personálne predpoklady na ich bezproblémový chod. Zavedenie nového spôsobu registrácie a nových procesov a opatrení výrazne zvýši komfort zapisovaných subjektov pri začatí podnikania. Vytvorenie centralizovaného registrového súdu/súdov bude viesť k rýchlejšej a lepšej výmene informácií o danom subjekte na tomto súde a k následnému skvalitneniu celého procesu registrácie.

Návrh opatrení je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

Predkladaný návrh opatrení nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie, informatizáciu spoločnosti, životné prostredie, služby verejnej správy pre občana, sociálne vplyvy, ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh opatrení nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh opatrení bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania a na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa predkladá bez rozporov.